

Слід також зазначити, що в реальному житті ніколи не існувало і не існує «чистого» народного устрою. «Чиста демократія» – це скоріше за все певний ідеал для наслідування, шкала певних цінностей розвитку суспільства і держави.

Список використаних джерел:

1. Політологія для вчителя: К.О. Ващенко, В.О. Корнієнко. – К.: 2003.
2. Скаун О.Ф. Теория государства и права. – Харьков: Консум, 2002. – 693 с.

Конституційно-правові гарантії конституційного ладу України

Шевчук А.І., студент 2-го курсу навчально-наукового інституту права та психології НАВС
Науковий керівник: викладач кафедри **Юрковська Л.Г**

На сьогоднішній день ця тема як ніколи актуальна, бо враховуючи ситуацію в країні, питання гарантій та захисту конституційного ладу України стоїть дуже гостро. Насамперед, захист конституційного ладу – це система заходів та дій з попередження, припинення, розслідування того, що негативно впливає на розвиток держави і суспільства, виявлення винних та виконання щодо них покарань. Гарантувати конституційний лад означає здійснювати його захист через подолання усього негативного у сфері політики, економіки, соціального та духовного життя суспільства. [2, с.140]

Пріоритетне місце в гарантуванні конституційного ладу відводиться Конституцією — народу України. За Конституцією народ України є носієм суверенітету і єдиним джерелом влади та має виключне право визначати і змінювати конституційний лад в Україні [1, ст. 5]. Звичайно, визначення і зміна конституційного ладу здійснюються не довільно, а у визначених Конституцією і законами формах, зокрема шляхом виборів, референдумів тощо. Крім того, справою всього українського народу є також захист суверенітету і територіальної цілісності України, її економічної та інформаційної безпеки [1, ст. 17].

Гарантом конституційного ладу є, звичайно ж й держава. Відповідно до [1, ст. 17] Оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканості покладаються на Збройні Сили України, забезпечення державної безпеки і захист державного закону України покладаються на відповідні військові формування та правоохоронні органи держави, організація і порядок діяльності яких визначаються законом.

Серед гарантій конституційного ладу є й нормативно-правові гарантії і насамперед норми самої Конституції. Гарантування конституційного ладу безпосередньо Конституцією полягає насамперед у встановленні власного статусу і відповідно статусу тих інститутів, які вона закріплює; у забезпеченні самою Конституцією власної стабільності, обмеженні можливостей внесення до неї змін і доповнень, а також у регулюванні нею порядку визначення, функціонування, охорони і зміни конституційного ладу. Згідно із ст. 8 Конституція має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції і мають відповідати їй. Закріплення в Конституції цієї ієрархії нормативних актів є зрештою закріпленням ієрархії інститутів конституційного ладу, його системності і тим самим стабільності, а також визначаються межі конституційного ладу, співвідношення конституційно-правових та інших суспільних відносин. Зокрема, в Конституції зазначається, що правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством. [1, ст. 19] Одночасно в Конституції зазначається, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Головна роль серед органів державної влади у гарантуванні конституційного ладу належить Президенту України. За своїм статусом, визначеним Конституцією, Президент є гарантом державного суверенітету, територіальної цілісності України, додержання Конституції, прав і свобод людини і громадянина [1, ст. 102]. Він забезпечує державну незалежність, національну безпеку і правонаступництво держави; представляє державу у міжнародних відносинах, здійснює керівництво зовнішньополітичною діяльністю держави, веде переговори та укладає міжнародні договори України; призначає всеукраїнський референдум щодо змін Конституції (відповідно до ст. 156, тобто щодо основ конституційного ладу), проголошує всеукраїнський референдум за народною ініціативою; призначає позачергові вибори до Верховної Ради у строки, встановлені Конституцією, є

Верховним Головнокомандувачем Збройних Сил України; призначає на посади та звільняє з посад вище командування Збройних Сил, інших військових формувань; здійснює керівництво у сферах національної безпеки та оборони країни; очолює Раду національної безпеки і оборони; приймає відповідно до закону рішення про загальну або часткову мобілізацію та введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях в разі загрози нападу, небезпеки державній незалежності України [1, ст. 106].

Екстраординарним засобом захисту конституційного ладу є правовий режим надзвичайного стану, що може бути введений в Україні або в окремих її місцевостях Указом Президента України, який підлягає затвердженню Верховною Радою України протягом двох днів з моменту звернення Президента України, з метою усунення загрози та якнайшвидшої ліквідації особливо тяжких надзвичайних ситуацій техногенного або природного характеру, нормалізації обстановки, відновлення правопорядку за спроб захоплення державної влади чи зміни конституційного ладу шляхом насильства, для відновлення конституційних прав і свобод громадян, а також прав і законних інтересів юридичних осіб, створення умов для нормального функціонування органів державної влади та органів місцевого самоврядування, інших інститутів громадянського суспільства. [3]

Таким чином, Конституція України передбачає розгалужену систему, насамперед, інституційних гарантій конституційного ладу України, важливість і ефективність функціонування яких сьогодні піддається суворій перевірці у час нових викликів і загроз, що постали перед Україною протягом останнього року.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – ст. 140.
2. Михалева Н. А. Конституційне право країн СНД: Навчальний Посібник. -М.: Юрист, 1998.-С. 140
3. Кравченко В. В.: Конституційне право України: Навчальний посібник. — Вид. 3-тє, виправл. та доповн. — К.: Атіка, 2004.

Вплив міжнародного права на розвиток внутрішньодержавного права України

Южека Р.С., студент 2-го курсу юридичного факультету Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент **Степаненко К.В.**

Вплив внутрішнього права на право міжнародне можливий насамперед через зовнішньополітичну активність держави. Зазвичай принципи зовнішньої політики бувають сформульовані в конституціях. Але це можуть бути й інші законодавчі акти.

Проблеми впливу міжнародного на внутрішньодержавне право висвітлювали в своїх працях В. Н. Дурденевський, Є. А. Коровіна, Д. Б. Левіна, І. І. Лукашук, Н. В. Миронова, Г. І. Тункіна, Є. Т. Усенко, Н. А. Ушакова, С. В. Черниченко, В. М. Шуршалова та інші, але й досі на сьогоднішній день вона залишається актуальною.

Розвиток міжнародного права тривалий час характеризувався його чітким відмежуванням від національного права. Зокрема, в період абсолютних монархій в Європі міжнародне право регулювало відносини не стільки між державами, скільки між монархами, які одночасно володіли і усією повнотою законодавчої та виконавчої влади в середині власної держави. Тому міжнародні зобов'язання держави майже одразу відображалися у її внутрішньому праві. Якщо ж одна держава не виконувала своїх обов'язків перед іншою, спір завжди вирішувався війною. При цьому чітко розмежовувався і предмет міжнародного і внутрішньодержавного права. Міжнародне право регулювало взаємні права та обов'язки монархів, а внутрішньодержавне – відносини монарха з його підданими [1, с.12].

У міжнародній практиці загальновизнаним є підхід, згідно з яким держава самостійно визначає механізми, за допомогою яких вона буде реалізувати у національній правовій системі свої міжнародні зобов'язання. Ці механізми як правило, відображаються в конституціях та спеціальних законах. В Україні імплементаційні механізми закріплюються в Конституції України, Декларації про державний суверенітет, а також Законі України від 29.06.2004 р. «Про міжнародні договори України».

Згідно з ч. 1 ст. 9 Конституції України що чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України [2]. В цілому такий підхід Конституції не повністю відповідає сучасним тенденціям міжнародного права та іноземному досвіду. Так, конституції більшості зарубіжних кра-